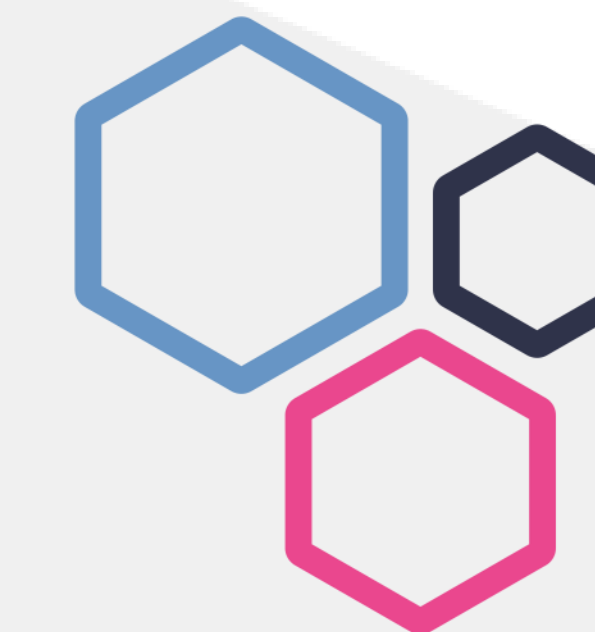

A depriváció területi eloszlása hazánkban a 2022. évi népszámlálás adataiból képzett Deprivációs Index szerint

Juhász Attila, Nagy Csilla

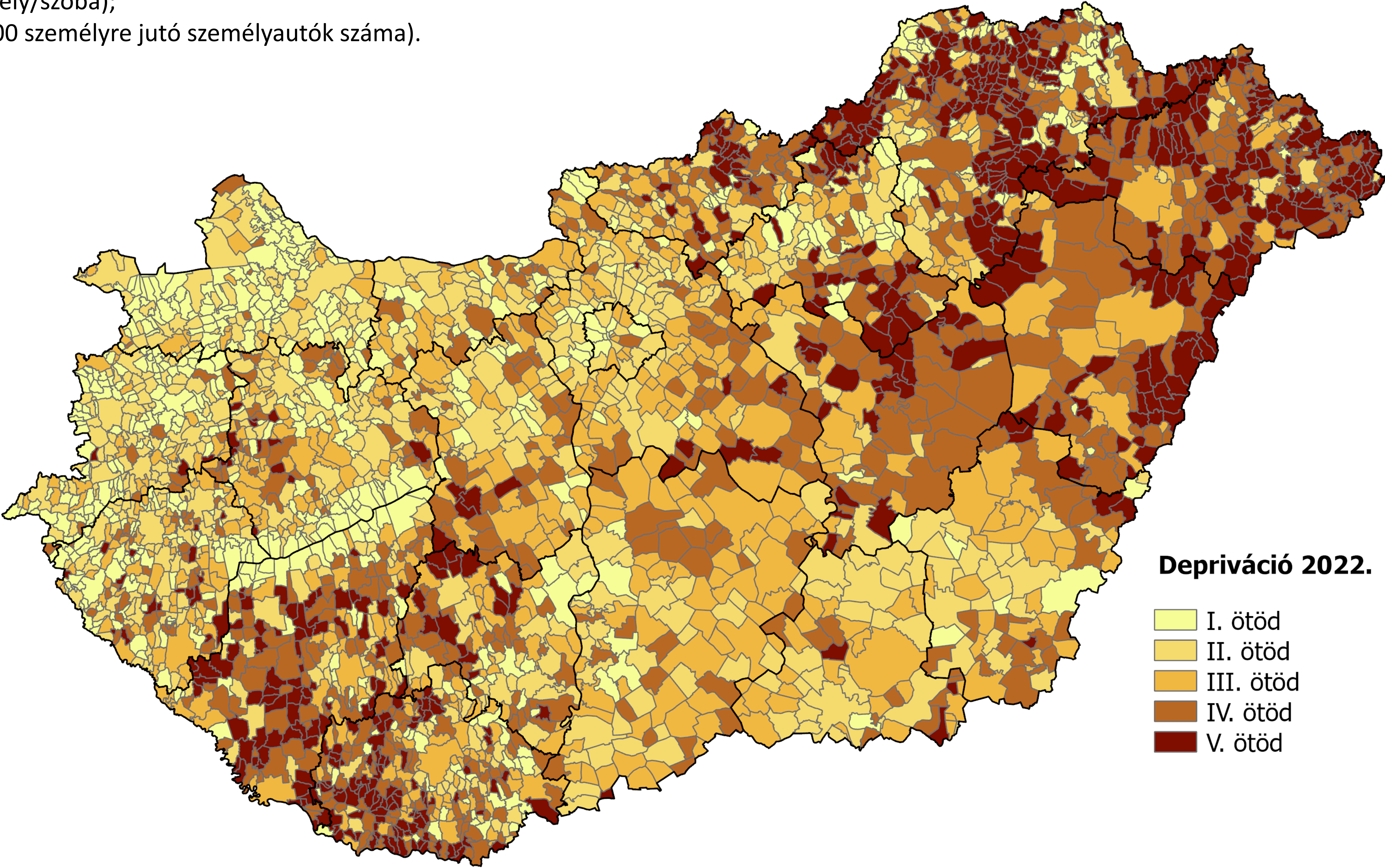

Deprivációs index 2022.

Deprivációs index 2022.

- Jövedelem** (egy főre eső adóalapot képező jövedelem);
- Iskolázatlanság** (a legfeljebb 8 általános iskolai - befejezetlen vagy befejezett - végzettségűek aránya a 15 évesnél idősebb populáció körében);
- Munkanélküliség** (munkanélküliek aránya a produktív korúak között);
- Egyszülős családok** (gyermeküket egyedül nevelők – általában nők - aránya a családok százalékában);
- Nagycsaládok** (három v. több gyermekes, kétszülős családok aránya, a családok százalékában);
- Lakósűrűség** (személy/szoba);
- Autó birtoklása** (100 személyre jutó személyautók száma).

Az adatok transzformálása normalizálás (log-transzformáció) és a standard értékek meghatározásával történt. A standardizáláshoz a Z-érték meghatározását alkalmaztuk, mely az adott indikátor egyéni megfigyelt értékén (X), az összes megfigyelt értékek számtani átlagán ($\bar{X}$) és azok szórásán (s) alapult: $Z = \frac{X - \bar{X}}{s}$

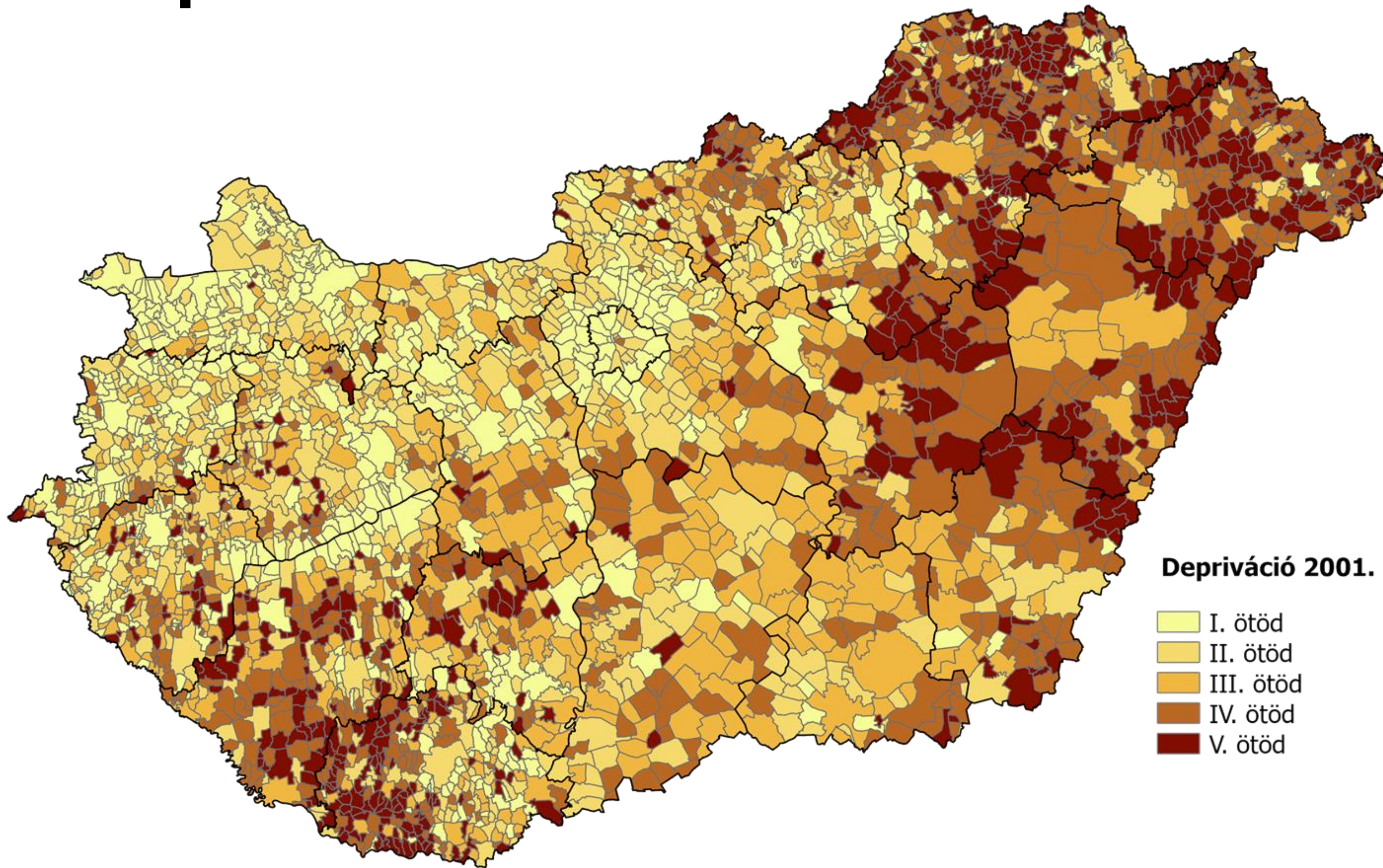
Jövedelemre, autó birtoklására vonatkozóan fordítva: $Z = \frac{\bar{X} - X}{s}$

Az egyes indikátorok összevonás előtti súlyozása a közöttük levő statisztikai kapcsolat figyelembevételével került végrehajtásra. A súlyok meghatározása főkomponens analízis alkalmazásával történt. A település-specifikus index az indikátorok adott településre vonatkozó súlyozott Z-értékeinek összegzésével került meghatározásra:

$$Deprivációs\ index = \sum (súly_i \times Z - érték_i)$$

A negatív értékek a kevésbé deprivált területeket, a pozitív értékek a deprivált területeket mutatják. Összességében a magasabb értékek a mélyebb/nagyobb mértékű deprivációt reprezentálják.

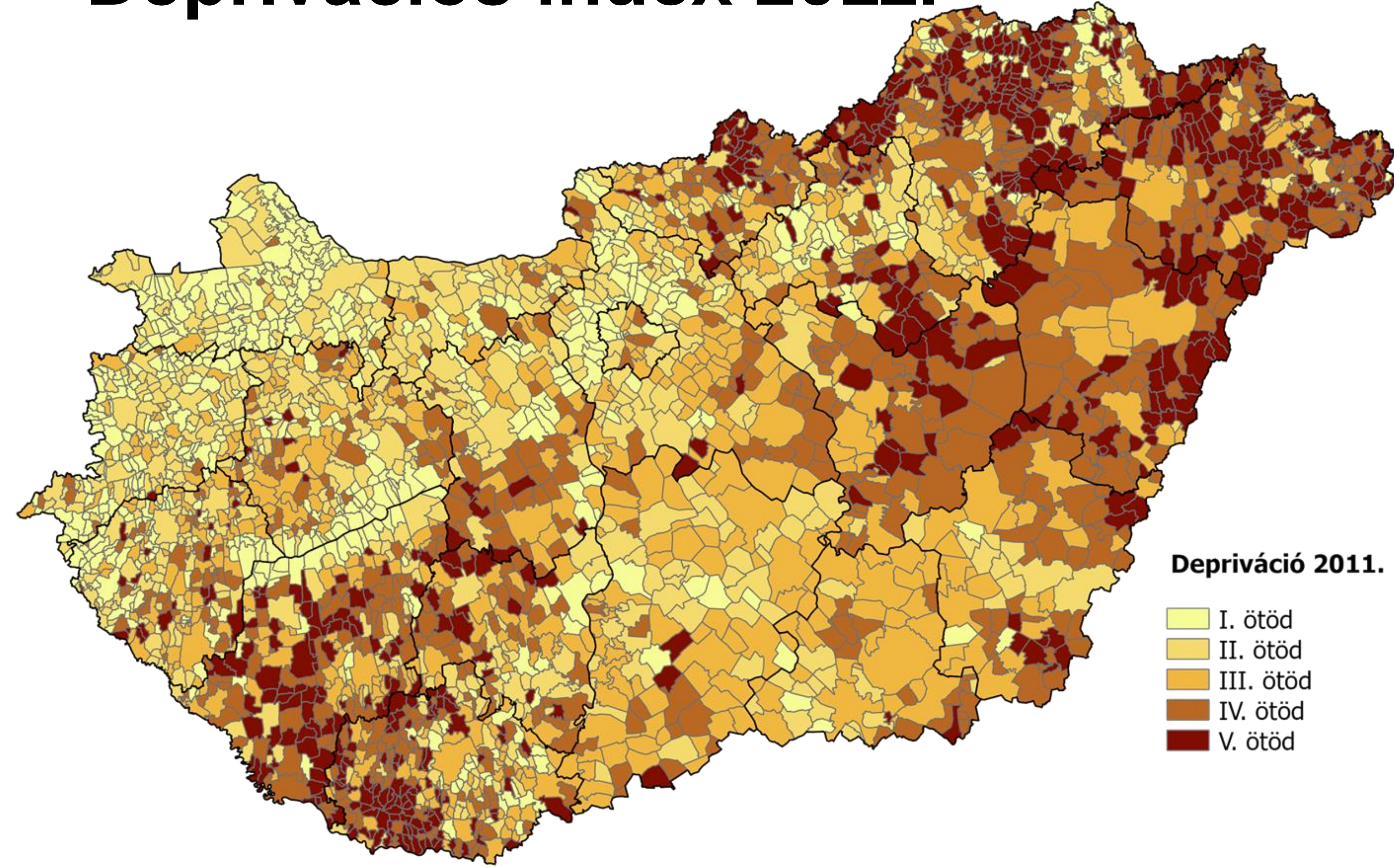
Deprivációs index 2001.

Depriváció 2001.

- I. ötöd
- II. ötöd
- III. ötöd
- IV. ötöd
- V. ötöd

Deprivációs index 2011.

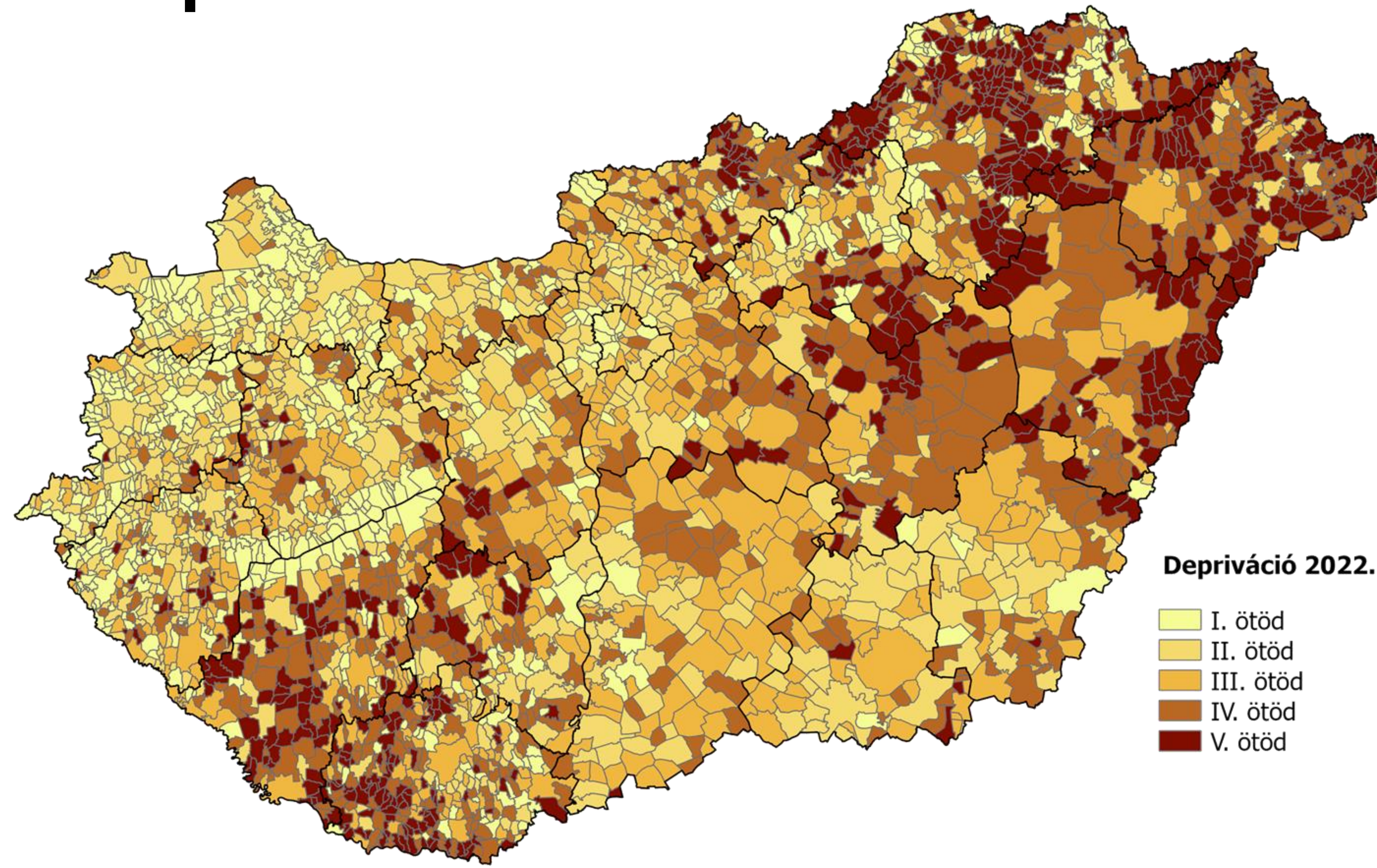

Depriváció 2011.

- I. ötöd
- II. ötöd
- III. ötöd
- IV. ötöd
- V. ötöd

Deprivációs index 2022.

Depriváció 2022.

- I. ötöd
- II. ötöd
- III. ötöd
- IV. ötöd
- V. ötöd

Egészségfejlesztési beavatkozási index

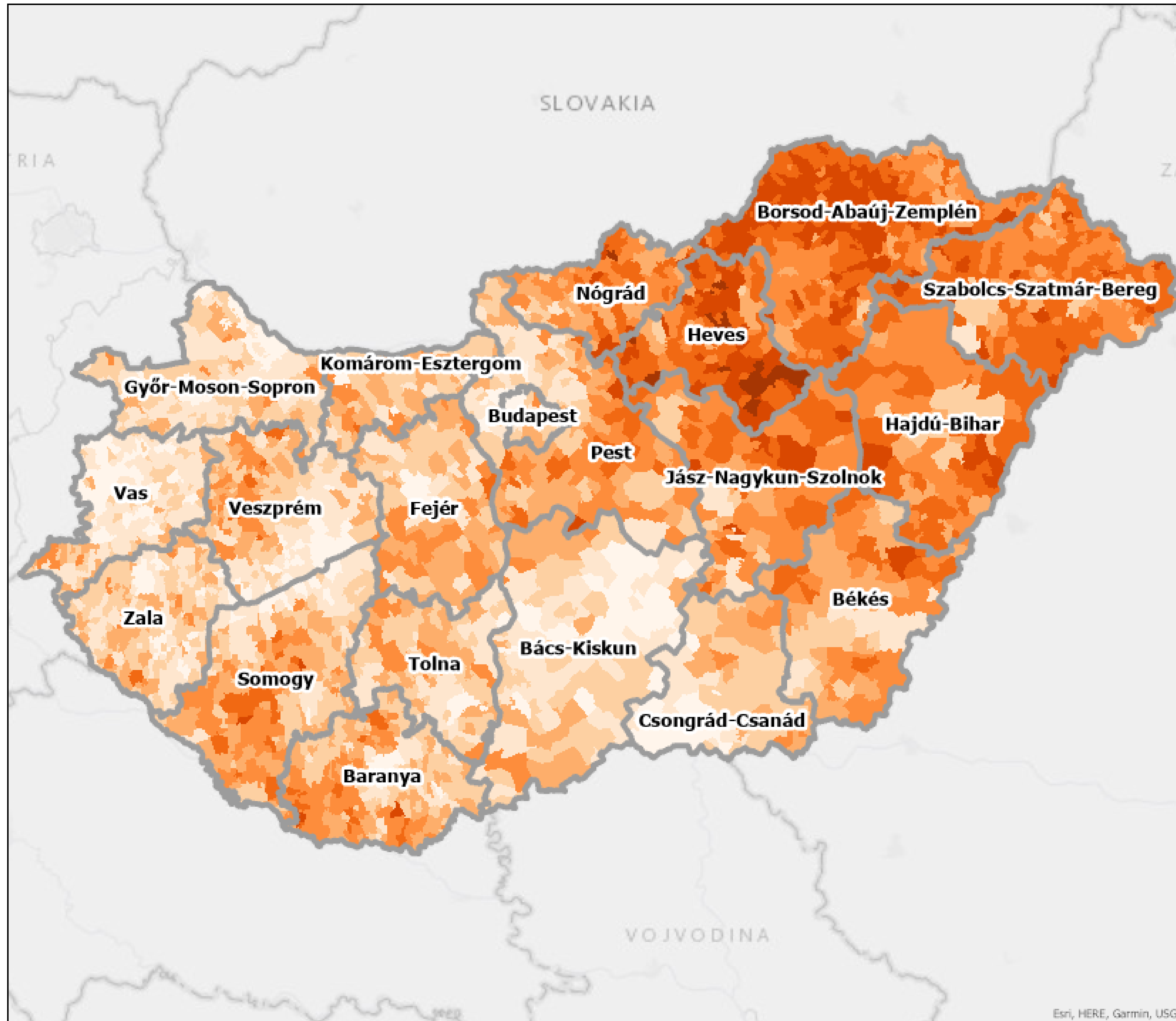
Egészségfejlesztési beavatkozási index módszertana:

A kompozit indikátor alapjául az alábbi összetevők szolgáltak:

1. újonnan regisztrált ajak- és szájüregi rosszindulatú daganatok (BNO-10: C00-C14) standardizált megbetegedési hányadosa (SMH, 25-64, 2012-2016, mindkét nem, irányítószám szintű területi felbontás);
2. szervezett emlőszűrés megjelenési aránya az összes maghívott százalékában (utolsó 2 éves ciklus tisztított adatai, behívásra jogosult 45-64 éves női lakosság, vármegyei szintű területi felbontás);
3. ezer 15-49 éves nőre eső terhességmegszakítások száma (2013-2017 aggregált adatai);
4. Európai Lakossági Egészség Felmérés (továbbiakban: ELEF) 2014 adatai alapján rendszeresen és alkalmanként dohányzó felnőttek aránya a teljes felnőtt lakosság százalékában kifejezve (18 évesnél idősebb férfi és női lakosság, 2014., régió szintű területi felbontás);
5. ELEF 2014 adatai alapján rendszeresen zöldséget és gyümölcsöt fogyasztó felnőttek aránya a teljes felnőtt lakosság százalékában kifejezve (18 évesnél idősebb férfi és női lakosság, 2014., régió szintű területi felbontás);
6. ELEF 2014 adatai alapján az elhízott és túlsúlyos felnőttek aránya a teljes felnőtt lakosság százalékában kifejezve (18 évesnél idősebb férfi és női lakosság, 2014., régió szintű területi felbontás);
7. újonnan regisztrált légcső, hörgő és tüdő rosszindulatú daganatok (BNO-10: C33-C34) standardizált megbetegedési hányadosa (SMH, 25-64, 2012-2016, mindkét nem, irányítószám szintű területi felbontás).

A módszer újra osztályozás, súlyozás és átlapolás térinformatikai modellje alapján történt. A súlyozásnál a kisebb térbeli felbontás (ELEF) és a nem teljes lakosságra vonatkozó lefedettség (emlőszűrés, terhességmegszakítás) alacsonyabb értékeket jelentett, mely a homogenizáció és részleges lakosság lefedés torzító hatásait csökkentette.

Egészségfejlesztési beavatkozási index

A színskála az egészségfejlesztési programcsomag alkalmazásához nyújt információt: a **sötétebb színnel jelölt területek** esetében (magasabb érték, max. 9-ig) hatékony egészségfejlesztési programok bevezetésével, végrehajtásával **nagyobb egészségnyereség várható.**

**Széchenyi Plan
Plus** Let's build
Hungary together!

GOVERNMENT
OF HUNGARY

Funded by
the European Union
NextGeneration EU

Epidemiológiai és
Surveillance Központ

Köszönöm a figyelmet!

Semmelweis Egyetem Epidemiológiai és Surveillance Központ
Juhász Attila PhD: juhasz.attila@semmelweis.hu

